

ورود به منطقه‌ی ممنوعه

۱- صنایع الکترونیک (طراحی و ساخت): رایانه و ملحقات آن به جز فرآیندهای مونتاژ و S.K.D، مدارهای مجتمع، تولید تجهیزات الکترونیکی و ارتباطی پیشرفته.

۲- صنایع تولید مواد نو: سرامیک‌های پیشرفته، کامپوزیت‌ها، پلیمرهای پیشرفته، مواد ابر رسانا.

۳- صنایع بیوفناوری: انواع محصولات دارویی پیشرفته و کیت‌های تشخیص، مکمل‌های غذایی، بیوپلیمرها، راکتورهای زیستی، تراشه‌های بیوفناوری، انواع کودهای بیولوژیک و آنزیم‌ها.

۴- اپتیک و لیزر: انواع لنز، تجهیزات کاربرد لیزر، فیبر نوری، کریستال‌ها و لایه‌های نازک اپتیکی و اپتومکانیک.

۵- اتوماسیون صنعتی و سامانه‌های هوشمند: سامانه‌ها و تجهیزات کنترل فرآیند، ابزار دقیق، کنترل‌کننده‌ها، حسگرها و ربات‌ها.

۶- نانوفناوری: کاربرد نانوفناوری در زمینه‌های مختلف از قبیل برق و رایانه، پزشکی، محیط زیست، انرژی و نظایر آن.

۷- صنایع مرتبط با فناوری اطلاعات (IT): طراحی و تولید بسته‌های نرم‌افزاری انتقال اطلاعات و خدمات شبکه‌های اطلاع‌رسانی، سامانه‌های اطلاعاتی و اطلاع‌رسانی.

۸- صنایع هوا فضا: تجهیزات ناوبری هوایی، سامانه‌های آیرودینامیک و مکانیک پروازی، ساخت هواپیماهای غیرنظامی و فناوری‌های ماهواره‌ای.

۹- انرژی‌های نو: پیل سوختی و مبدل‌های خورشیدی.

پس از این اقدام هیأت محترم دولت، برخی مسؤولان به ویژه برخی مدیرانی که حیطه‌ی مسؤولیت آنها مستقیماً به پایتخت مربوط می‌شود با این برداشت که این لغو ممنوعیت مشتمل بر تمامی صنایع است با ذکر دلایلی به مخالفت با آن پرداختند و مصرانه خواستار اعتبادهی مجدد به این قانون شدند. این بزرگواران علت حمایت خود از قانون منع تأسیس واحدهای صنعتی در شعاع ۱۲۰ کیلومتری تهران را علاوه بر مسایل زیست محیطی و حفظ منابع آب،

قدیمی‌ترها به یاد دارند که در کوچه پس کوچه‌های پرجنب و جوش تهران قدیم، حلبی‌سازها و فرنگی‌سازها، نجارها و آهنگرها و ماسنبندها و کفاش‌ها در دکان‌های کوچک خود در کنار دیگر اصناف و در مجاورت خانه‌های مردم بدون هیچ مشکلی مشغول کسب و کار بودند. اما با افزایش جمعیت و رشد بازار، این دکان‌های کوچک رفته‌رفته توسعه یافتند و دیگر نه محلات و گذرها تاب تحمل هیاهو و رفت‌وآمدهای پرسروصدای آنها را داشتند و نه زیرساخت‌های شهری پاسخگوی نیازهای این واحدها در زمینه‌ی تأمین برق، آب، فاضلاب و مسیرهای آلوده‌شد بودند. از این رو ایده‌ی انتقال این واحدها به خارج از مناطق مرکزی شهر قوت گرفت و این آغازی بود بر تأسیس شهرک‌ها و مناطق صنعتی در حاشیه‌ی شهرهای بزرگ و پرجمعیت همچون تهران، و این همان راهی است که از سال‌های دور تمامی کشورهای صنعتی دنیا برای سروسامان دادن به وضع صنایع و واحدهای تولیدی خود پیش گرفته‌اند.

اما در مورد تهران، به دلیل بروز برخی مشکلات که بنابر اظهار نظر مسؤولین عمده‌ترین آنها به آلودگی محیط زیست، محدودیت منابع آب و تکمیل ظرفیت شهر برای پذیرش مهاجرین جدید بر می‌گردد، برای توسعه‌ی شهرک‌های صنعتی مجاور شهر نیز، محدودیت‌هایی در نظر گرفته شد و تأسیس واحدهای صنعتی جدید در شعاع ۱۲۰ کیلومتری تهران بر اساس قانون، ممنوع گردید. لازم به ذکر است که تصویب این قانون به بیش از ۴۰ سال پیش برمی‌گردد ولی از اجرای جدی آن چند سالی بیشتر نمی‌گذرد.

چندی پیش در طی سفر هیأت محترم دولت به شهرستان‌های تابعه‌ی استان تهران طی مصوبه‌ای این ممنوعیت برای "صنایع نوین" (دانش بنیان) که از نگاه زیست محیطی، به آنها عنوان "صنایع سبز" نیز اطلاق می‌گردد برچیده شد و به این صنایع اجازه داده شد که در صورت رعایت ضوابط و موازین مربوطه، فعالیت خود را در محدوده‌ای که قبلاً ممنوعه اعلام شده بود پی بگیرند. براساس این مصوبه، مصادیق صنایع نوین عبارتند از:

یکسان فرصت‌ها و عدالت گستری در کشور بوده است:

◀ آیا در تصویب این قانون میزان فرصت‌های شغلی مورد نیاز تهران و دیگر شهرستان‌هایی که در شعاع ۱۲۰ کیلومتری آن قرار دارند مد نظر بوده است؟

◀ آیا تنها وظیفه‌ی بخش صنعت است که پیشاهنگ توسعه

یافتگی، عدالت گستری و تمرکز زدایی در کشور شود؟

◀ آیا نباید پیش از این که صنعت را به منطقه‌ای کوچ دهیم حداقل ملزومات عدالت گستری همچون مراکز بهداشتی و بیمارستانی، تفریحی، آموزشی و فرهنگی و غیره را در آن منطقه تأسیس و راه‌اندازی نماییم؟

◀ آیا جاده‌هایی که تهران را به مناطقی با فاصله‌ی حداقل ۱۲۰ کیلومتری متصل می‌کنند از استانداردهای لازم برخوردارند؟ آیا ایمنی این جاده‌ها در حدی هست که صاحبان کارخانجات و نیروهای غیربومی بتوانند با اطمینان و آرامش در هفته چند بار این فاصله را طی کنند و منتظر حادثه نباشند؟

◀ آیا خودرویی که یک متخصص فعال در بخش صنعت با حقوق خود می‌تواند تهیه کند از استانداردها و ایمنی لازم برای حفظ جان او در طی این مسیر برخوردار است؟

◀ با شرایط فعلی آیا می‌توان نیروهای متخصص و تحصیل کرده را نسبت به کار در مناطق دور از تهران مجاب نمود و آیا صاحبان صنایع از این منظر دچار مشکل نخواهند شد؟

و نکته‌ی آخر این که:

◀ تکلیف آن دسته از صنعتگرانی که اصولاً قانون‌گریز نیستند و اتفاقاً زمینه‌ی فعالیت ایشان نیز جزو صنایع نوین محسوب می‌شود اما به واسطه‌ی الزامی که قانون برای ایشان ایجاد کرده بود در چند سال اخیر اقدام به تأسیس واحدهای صنعتی در مناطق خارج از شعاع ۱۲۰ کیلومتری نموده‌اند چیست؟

◀ آیا مخالفت‌هایی که متوجه این مصوبه شده است در نهایت منجر به تغییر مجدد آن نخواهد شد.

در شرایط کنونی آیا این عدم ثبات در قوانین مترتب بر صنعت، موجب عدم اطمینان سرمایه‌گذاران بخش صنعت و در نهایت تردید ایشان نسبت به تأسیس واحدهای جدید صنعتی نخواهد گردید؟

وحید تیموری

لزوم تمرکز زدایی، عدالت گستری و محرومیت زدایی از دیگر مناطق کشور اعلام می‌نمایند که همگی این دلایل با عنایت به این که تهران تنها ۱/۲ درصد از خاک ایران اما بیش از ۴۰ درصد فعالیت‌های تولیدی و خدماتی کشور را به خود اختصاص داده موضوعاتی حایز اهمیت و درخور توجه جدی می‌باشند.

اما در این ارتباط ممکن است سؤالاتی در ذهن صاحبان صنایع نه به عنوان موافق یا موافق این طرح، بلکه به عنوان کسانی که اجرای قانون بیش از هر کسی به آنها مربوط می‌شود ایجاد گردد که شایسته است پاسخ به آنها در تصمیم‌گیری‌های آتی مد نظر قرار گیرد. از بعد زیست محیطی:

◀ آیا مشخص شده است که منشاء چند درصد از آلودگی هوای تهران، مراکز صنعتی و تولیدی هستند و چند درصد این آلودگی را خودروهایی که به دور از استانداردهای روز جهانی تولید شده‌اند و به صورت غیراصولی هم مورد استفاده قرار می‌گیرند ایجاد می‌نمایند؟

◀ آیا مشخص شده است که چند درصد آلودگی منابع سطحی و زیرسطحی آب تهران منشاء صنعتی دارند و چند درصد این آلودگی به واسطه‌ی وجود املاک شخصی و واحدهای تجاری پذیرایی است که به صورت غیرقانونی اما قانونی (!) در حریم رودخانه‌ها و سایر منابع طبیعی احداث شده‌اند است؟

◀ آیا فقط محیط زیست تهران عزیز است و اگر محیط زیست مناطقی که فاصله‌ی آنها با تهران بیش از ۱۲۰ کیلومتر است تهدید و تخریب شود اشکالی ندارد؟

◀ آیا می‌توان چنین قلمداد نمود که تمامی صنایع اصولاً دشمن محیط زیست هستند و هیچ استثنایی هم در این میان وجود ندارد؟

◀ اگر فردی با خرید مجوز تأسیس یک واحد صنعتی که قبلاً برای فرد و کارگاه تولیدی دیگری صادر شده آن هم به چند برابر قیمت و پس از چرب کردن سبیل دلالتان، اقدام به تأسیس واحد صنعتی جدید در حریم ۱۲۰ کیلومتری تهران نماید دیگر به محیط زیست آسیب نخواهد رسید؟

◀ آیا تنها راه در امان ماندن محیط زیست از دست صنایع، دور کردن این صنایع از تهران است و نمی‌توان با نظارت دقیق بر اجرای قوانین زیست محیطی که از قبل تدوین و ابلاغ شده‌اند این مشکل را تا حد زیادی مرتفع نمود؟

و اما اگر منظور از تصویب این قانون تمرکز زدایی، توزیع